

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Кафедра «Бізнес-консалтинг та міжнародний туризм»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки та
бізнесу, к.е.н., доцент

«*В*» *Вересень*

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Соціальна відповідальність»

для другого (магістерського) рівня вищої освіти
зі спеціальності *073 «Менеджмент»*
факультет економіки та бізнесу

2019 – 2020 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни "Соціальна відповідальність» для другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» – Мелітополь, ТДАТУ - 12 с.

Розробник: Кальченко С.В., д.е.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму

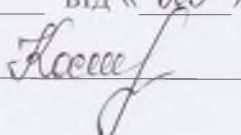
Протокол № 1 від «15» серпня 2019 року

Декан факультету економіки та бізнесу

к.е.н, доцент С.В.Карман

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 073 «Менеджмент» для другого (магістерського) рівня вищої освіти

Протокол № 1 від «15» 09 2019 року

Голова, доц. А.А. Костякова

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 4	Галузь знань: <u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва)	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 120 годин	Спеціальність: 073«Менеджмент»	Курс	Семестр
Змістових модулів - 2		М1	1-й
Тижневе навантаження: аудиторних занять - 4 год. самостійна робота студента – 8 год.	Ступінь вищої освіти: <u>«Магістр»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	20 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	20 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	80 год.
		Форма контролю: екзамен	

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни "Соціальна відповідальність" є формування у студентів фундаментальних знань теорії та практики соціальної відповідальності з позиції сучасних стандартів соціальної політики, соціальної звітності, етики бізнесу й прав людини в умовах інтеграції концепції стійкого розвитку і набуття ними відповідних професійних компетенцій, що забезпечують формування соціально-відповідальної поведінки.

Завданнями дисципліни є:

- вивчення теоретичних положень і практики взаємодії держави, бізнесу, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності як умови стійкого розвитку суспільства;
- визначення можливостей використання зарубіжного досвіду та аналіз можливостей використання елементів зарубіжних моделей соціальної відповідальності в національній економіці;
- формування розуміння значення соціальної відповідальності держави, бізнесу, суспільства і людини;
- аналіз ролі держави в забезпеченні практики ефективної системи соціальної відповідальності;

Об'єктом дисципліни є соціальна відповідальність як система.

Предметом навчальної дисципліни є теоретико-методологічні, методичні та організаційно-економічні аспекти формування і розвитку соціальної відповідальності

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сутність, види категорії, еволюцію, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності;
- особливості соціальної відповідальності різних суб'єктів суспільного розвитку;
- місце соціальної відповідальності в діяльності підприємства;
- нормативно-правові засади розвитку соціальної відповідальності.

вміти:

- формувати механізм управління соціальною відповідальністю;
- визначати характер соціальної відповідальності на рівні підприємства;
- здійснювати моніторинг соціальної відповідальності.

Знання з даного предмету допомагають краще розібратися громадянам України у сучасній ситуації та шляхах виходу нашої держави з економічної кризи.

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль I. Соціальна відповідальність як базова стратегія взаємодії держави, суспільства, бізнесу та людини

Тема 1 Сутність та види соціальної відповідальності

Соціальна відповідальність; форми соціальної відповідальності; види соціальної відповідальності; риси соціальної відповідальності; підстави соціальної відповідальності; соціальна відповідальність бізнесу; риси соціальної відповідальності бізнесу; переваги і недоліки соціальної відповідальності. [1], [2], [3]

Тема 2 Соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку

Сталий розвиток; принципи концепції сталого розвитку; складові концепції сталого розвитку; соціальне партнерство; функції державних установ в системі соціального партнерства; корпоративна соціальна відповідальність; цілі концепції корпоративної соціальної відповідальності; наукові підходи до визначення концепції корпоративної соціальної відповідальності. [4], [5], [6].

Тема 3 Концепція "соціальної держави" та її еволюція.

Соціальна держава; принципи соціальної держави; ознаки соціальної держави; етапи становлення соціальної держави; моделі соціальної держави. [1], [3], [4].

Тема 4 Система соціального управління як основа соціальної відповідальності бізнесу

Елементи системи соціальної відповідальності акціонерного товариства; структура соціального потенціалу акціонерного товариства; структура управління корпоративною соціальною відповідальністю; роль держави в системі соціального партнерства. [1], [2], [3], [6]

Тема 5 Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності

Причини розвитку компанії на принципах соціальної відповідальності; етапи корпоративної соціальної відповідальності; напрями корпоративної соціальної відповідальності; вигоди корпоративної соціальної відповідальності; принципи соціального партнерства; критерії оцінки ефективності соціального партнерства. [1], [4], [5], [6]

Змістовний модуль II. Формування ефективного розвитку соціальної відповідальності

Тема 6 Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності

Особливості інноваційної праці; соціально-економічні механізми захисту працівників; складові соціального пакету; напрями реалізації соціальної відповідальності в сфері оплати праці. [1], [2], [3], [5]

Тема 7 Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності

Стейкхолдер; класифікація стейкхолдерів; зовнішні та внутрішні стейкхолдери; категорії стейкхолдерів; положення теорії стейкхолдерів; методи побудови відносин зі стейкхолдерами; особливості аналізу стейкхолдерів; соціальне замовлення. [5], [6]

Тема 8 Екологічна компонента соціальної відповідальності

Концепція стійкого розвитку; концепція екологічної модернізації, концепція рефлексії ризику; нова екологічна парадигма; екологічна відповідальність; етапи становлення світової нормативної бази екологічної відповідальності; функції екологічної відповідальності; рівні екологічної відповідальності; елементи екологічного ведення бізнесу. [2], [4], [5]

Тема 9 Моніторинг соціальної відповідальності [5], [6]

Показники моніторингу гідної праці; проблеми функціонування бізнесу на засадах соціальної відповідальності; принципи моніторингу соціальної відповідальності; причини потреби у моніторингу соціальної відповідальності; оцінювання ефективності соціальної відповідальності; критерії оцінки корпоративної соціальної відповідальності.

Тема 10 Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності на Україні

Основні характеристики соціальної відповідальності бізнесу; характер розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні; мета та завдання розвитку соціальної відповідальності бізнесу; рівні розвитку соціальної відповідальності бізнесу; цілі розвитку соціальної відповідальності бізнесу; зовнішній контекст розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні. [1]; [2] [3] [6].

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			Годин				балів
			лек	лаб.	пр.	СРС	
Змістовий модуль 1 Соціальна відповідальність як базова стратегія взаємодії держави, суспільства, бізнесу та людини							
1	Лекція 1	Сутність та види соціальної відповідальності	2	-	-	-	-
	Семінарське заняття 1	Сутність та види соціальної відповідальності			2		3
	Самостійна робота 1	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
2	Лекція 2	Соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку	2	-	-	-	-
	Семінарське заняття 2	Соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку			2		3
	Самостійна робота 2	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
3	Лекція 3	Концепція "соціальної держави" та її еволюція	2	-	-	-	-
	Семінарське заняття 3	Концепція "соціальної держави" та її еволюція			2		3
	Самостійна робота 3	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
4	Лекція 4	Система соціального управління як основа соціальної відповідальності бізнесу	2	-	-	-	-
	Семінарське заняття 4	Система соціального управління як основа соціальної відповідальності бізнесу			2		3
	Самостійна робота 4	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
5	Лекція 5	Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності	2	-	-	-	-
	Семінарське заняття 5	Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності			2		3
	Самостійна робота 8	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
6,7	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК I				10	
	ПМК I	Підсумковий контроль за змістовий модуль I					10
Всього за змістовий модуль 1 – 60 год.			10	-	10	40	35
Змістовий модуль 2 Формування ефективного розвитку соціальної відповідальності							
8	Лекція 6	Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності	2	-	-	-	-

	Семінарське заняття 6	Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності			4		3
	Самостійна робота 6	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
9	Лекція 7	Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності	2	-	-	-	-
	Семінарське заняття 7	Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності			2		3
	Самостійна робота 7	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
10	Лекція 8	Екологічна компонента соціальної відповідальності	2	-	-	-	-
	Семінарське заняття 8	Екологічна компонента соціальної відповідальності			4		3
	Самостійна робота 8	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
11	Лекція 9	Моніторинг соціальної відповідальності	2	-	-	-	-
	Семінарське заняття 9	Моніторинг соціальної відповідальності			2		3
	Самостійна робота 9	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
12	Лекція 10	Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності на Україні	2	-	-	-	-
	Семінарське заняття 10	Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності на Україні			4		3
	Самостійна робота 10	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
13, 14	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК II				10	
	ПМК II	Підсумковий контроль за модуль II					10
ПМК 2		Підсумковий контроль за модуль 2					10
Всього за змістовий модуль 2 – 60 год.			14	-	16	40	35
Екзамен							30
Всього з навчальної дисципліни – 120 год.							100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

1. Поняття та види соціальної відповідальності
2. Підстави соціальної відповідальності.
3. Соціальна відповідальність бізнесу та її сутність.
4. Аналіз сучасної економічної ситуації з позиції соціальної відповідальності бізнесу.
5. Концепція сталого розвитку, її сутність та складові.
6. Соціальне партнерство як спосіб реалізації концепції сталого розвитку на засадах соціальної відповідальності.
7. Концепція корпоративної соціальної відповідальності.

8. Соціально-економічна сутність соціальної держави.
9. Еволюція концепції "соціальної держави"
10. Моделі соціальної держави.
11. Передумови розвитку системи соціального управління
12. Система соціальної відповідальності акціонерних товариств.
13. Управління корпоративною соціальною відповідальністю.
14. Напрями держави в системі соціального управління.
15. Соціальна відповідальність корпорації як бізнес-стратегія
16. Декларація соціального партнерства.
17. Оцінка ефективності соціального партнерства

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

1. Основні закономірності формування інноваційної праці.
2. Сучасні проблеми мотивації системи оплати праці.
3. Соціальний пакет та його складові
4. Нормативне забезпечення формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності
5. Стейкхолдер як складова господарських відносин.
6. Взаємодія зі стейкхолдерами.
7. Аналіз стейкхолдерів.
8. Соціальне замовлення як механізм взаємодії влади, бізнесу та суспільства.
9. Теоретичні підходи до визначення сутності екологічної відповідальності
10. Нормативно-правова регламентація екологічної відповідальності.
11. Функції та рівні екологічної відповідальності.
12. Екологічна відповідальність бізнесу як вияв соціальної відповідальності
13. Теоретичні засади моніторингу соціальної відповідальності.
14. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності
15. Характеристика і аналіз проблем соціальної відповідальності на Україні.
16. Мета та завдання розвитку соціальної відповідальності.
17. Цілі розвитку соціальної відповідальності
18. Зовнішній контекст розвитку соціальної відповідальності в Україні
19. Складові розвитку соціальної відповідальності в Україні.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Саприкіна М. А. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика: посібник / М.А. Саприкіна, М.А. Саєнсує, А.І. Зінченко, О.М. Ляшенко, Г.А. Місько (за наук. ред. д.е.н., проф. засл. діяч, науки і техніки О.С. Редькіна). К.: Вид-во «Фабований лист», 2011. 480с.
2. Колот А.М., Грішнова О.А. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку: монографія / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Колота. К.: КНЕУ. 2012. 501с.
3. Колот А.М. Соціально-трудова відносина: теорія і практика регулювання: монографія» / Київ. нац. екон. ун-т, 2003. 230с.
4. Благоев Ю.Е. Концепция корпоративной ответственности и стратегическое управление» // Российский журнал менеджмента. 2004. Т. 4. № 3.

С. 17-34.

5. Грیشнова О.А. «Людський розвиток»: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2006. 308с.
6. Корпоративна соціальна відповідальність: підручник/ О. Гирик, О.Денис, О. Дубовик, І. Жеребило, А. Зінченко, Н. Реверчук, М. Саприкіна, Р. Семів, З. Скринник, К. Телюк; за заг.ред. д-ра екон.наук, проф. Т.С. Смовженко, д-ра екон.наук, проф.А.Я. Кузнецової. — К.: УБС НБУ, 2009.

Допоміжна:

1. Котлер, Ф. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства [Текст] / Ф. Котлер, Н. Лі; Изд-во А. Капустін. Ж., - 2005. - 302 с.
2. Краплин, Р. Корпоративна соціальна відповідальність українського бізнесу: Досвід Фондації Острозьких : Посібник для бізнесу та неприбуткових організацій [Текст] / Р. Краплин; Фондація ім. князів-благодійників Острозьких. - Рівне, 2005. - 74 с.
3. Лазоренко О. Корпоративна соціальна відповідальність в Україні: експертна думка: зо. статей та рекомендацій / К. : Стилос, 2007.
4. Лазоренко О., Колишко Р., та ін. Посібник із КСВ. «Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності» / — К.; Видавництво «Енергія», 2008
5. Петрова О.М. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної політики сучасних підприємств в Україні: [навч. посіб.]/ О. М. Петрова. -К.: Центр учбової літератури, 2008. — 60 с.
6. Соціальна відповідальність бізнесу в Україні: розуміння та впровадження. — К: 2005.-48 с.
7. Фукуяма Ф. Доверие: социальные добродетели и путь к процветанию:[пер. С англ.] /Френсис Фукуяма. — М.:АСТ:АСТ Москва:Хранитель, 2006, 730 с.
8. Гнибіденко І.Ф., Колот А.М., Новікова О.Ф. та ін., За ред. І.Ф. Гнибіденка, А.М.Колота, В.В.Рогового. «Соціальна безпека: теорія та українська практика» Монографія / — К.: КНЕУ, 2006. - 292с.
9. Соціально-трудова сфера: стан відносин, нові виклики, тенденції розвитку: монографія / А.М. Колот. - К.: КНЕУ, 2010. -251с.
10. Корпоративная социальная ответственность бизнеса. Экспертная оценка и практика в Украине. — К.: ТЗФ ОЛБИ, 2008. - 156с.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.ua>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Методичний кабінет кафедри економіки.
4. Internet.